



FUNDACJA
IM. STEFANA
BATOREGO

Masz
Głos

Jak stworzyć miejsce do spotkań sąsiedzkich?

Celem miejsca wspólnego jest budowanie relacji
i zachęcanie mieszkańców do współdziałania

Scenariusz

Co znajdziecie w scenariuszu

- Minimum teorii
- Krok po kroku

Miejsca wspólne pełnią rolę społeczno-kulturalną i sprawiają, że każdy może poczuć się częścią lokalnej wspólnoty. Powstają z potrzeby budowania więzi społecznych, przeciwdziałania samotności i aktywizacji mieszkańców. To przestrzenie **spotkań i wspólnego działania**.

Miejsca wspólne **nie muszą mieć stałej, fizycznej formy**. Mogą nimi być: ogród społeczny, wiejska altana lub cykliczne spotkania w miejscach użyczanych przez dom kultury, kawiarnię czy remizę strażacką.

Dobrze pomyślane i prowadzone miejsca wspólne wzmacniają więzi między ludźmi, dają im poczucie wpływu i zachęcają do działania razem na rzecz najbliższego otoczenia.

Krok 1: Diagnoza potrzeb społecznych


Zanim znajdziecie lokal, zapytajcie ludzi, czego naprawdę potrzebują. Diagnoza to moment słuchania, spacerów badawczych, ankiet i spotkań. Sprawdźcie, czy faktycznie potrzebują przestrzeni wspólnej, do czego jej potrzebują i jak ją sobie wyobrażają.

Dzięki tym informacjom miejsce wspólne będzie odpowiedzią na potrzeby mieszkańców, a nie tylko dobrym pomysłem na papierze.

W realizacji tego kroku pomogą Wam:

- scenariusz „**Jak przeprowadzić diagnozę lokalną**” [część: Aneks – narzędzia diagnostyczne]
- broszura „**Jak przeprowadzić diagnozę społeczną?**”
- narzędziownik „**Spacer badawczy**”
- webinarium „**Poznać potrzeby! O diagnozie lokalnej**”

Krok po kroku

Uwaga:  nie musicie wykorzystać wszystkich narzędzi diagnozy. Wybierzcie tylko te metody, które pasują do Waszych realiów, doświadczenia i możliwości czasowych.

Krok 2. Lokalizacja i miejsce

Sprawdźcie, jakie przestrzenie wspólne już są w Waszej gminie i na jakich zasadach są dostępne. Może w którymś z nich warto wprowadzić zmiany, coś usprawnić, zamiast zaczynać od zera. Potencjał na stworzenie miejsca wspólnego mają:

- szkoły,
- domy kultury,
- świetlice wiejskie,
- siedziby organizacji społecznych,
- wspólnoty mieszkaniowe,
- spółdzielnie mieszkaniowe,
- lokalne firmy.

Macie kilka możliwości sprawdzenia, jakie zasoby lokalowe ma gmina:

- spotkajcie się z wójtem, burmistrzem,
- wyślijcie wniosek o dostęp do informacji publicznej z prośbą o wykaz lokali zarządzanych przez gminę,
- skontaktujcie się z osobami odpowiedzialnymi za zarządzanie danym miejscem, aby porozmawiać o możliwości współpracy.

Więcej: „**Jak pozyskać miejsce wspólne dla mieszkańców**”.

Krok 3. Finansowanie

Jeśli chodzi o pieniądze, nie jesteście w sytuacji bez wyjścia. Skorzystajcie z którejś ze ścieżek:

- budżet obywatelski,
- **fundusz sołecki**,
- wniosek do budżetu gminy,
- **inicjatywa lokalna**,
- granty,
- fundraising.

Krok 4. Partnerzy miejsca

Współpraca z różnymi partnerami pozwoli Wam pozyskać nowe zasoby, pomysły i dotrzeć do szerszego grona mieszkańców. Dzięki temu przestrzeń będzie bardziej zróżnicowana programowo i stabilniejsza w działaniu.

Z kim warto współpracować i dlaczego?

- **Inne organizacje społeczne** – pracują z różnymi grupami mieszkańców, mogą współtworzyć program miejsca,
- **instytucje kultury**, np. muzea, domy kultury – wspierają organizację wydarzeń, animację i edukację kulturalną, mają zaplecze materialne,
- **szkoły i uczelnie** – umożliwiają włączenie młodzieży i studentów w działania poprzez wolontariat, projekty społeczne czy praktyki,
- **lokalni aktywiści i grupy nieformalne** – dobrze znają społeczność i mogą wspierać animację miejsca,
- **urzędy gmin i miast** – wspierają finansowo, organizacyjnie, promocyjnie, udostępniają przestrzeń. Warto im pokazywać, jak działania miejsca odpowiadają na potrzeby.

Na początku współpracy określcie **role poszczególnych partnerów**. Dobrą praktyką jest spisanie podstawowych zasad i regularne omawianie przebiegu współpracy. Partnerstwo, oparte na wzajemnym szacunku i jasno określonych oczekiwaniach, pozwala uniknąć nieporozumień i sprzyja długofalowemu rozwojowi miejsca.

Krok 5. Organizacja przestrzeni

Jeśli macie już lokum, czas zacząć je urządzać. Zaangażujcie w to mieszkańców – wspólny remont, meblowanie i aranżowanie przestrzeni budują poczucie współodpowiedzialności i współzarządzania. Dzięki temu miejsce od początku staje się „nasze”, a nie „czyjeś”.

- Zaproście mieszkańców na spotkanie. Przygotujcie duże wydruki planu przestrzeni i poproście uczestników, **aby zaznaczyli, jakie funkcje powinno pełnić to miejsce.**

- Zaplanujcie układ przestrzeni. Dobrze, aby były w niej **różne strefy**: do rozmowy, pracy indywidualnej, działań grupowych i do wyciszenia. **Podział nie musi być trwały** ani kosztowny – wystarczą odpowiednio ustawione meble, oświetlenie, dywany, półki czy rośliny, które będą sygnalizować różne sposoby korzystania z przestrzeni.
- Pamiętajcie też o **miejscu na spotkania nieformalne** – kanapa, stół, aneks kuchenny sprzyjają rozmowom, budowaniu relacji i oddolnym inicjatywom.
- Włączcie mieszkańców w wyposażanie miejsca. Zachęćcie, **żeby przekazali rzeczy, których już nie potrzebują** – krzesła, książki, gry, rośliny. Zbiórkę ogłoście za pomocą plakatów lub w internecie.
- **Wmyślcie wspólnie nazwę** – zbierzcie propozycje podczas spotkania i zróbcie głosowanie. Albo zapytajcie na grupie na Facebooku.

- Przygotujcie **opis dostępności miejsca**. Powinien być napisany zrozumiałym językiem i wyjaśniać, jak wygląda przestrzeń, w co jest wyposażona, jak do niej dotrzeć i jak korzystać. Napiszcie, czy z miejsca mogą korzystać osoby z dziećmi, osoby z trudnościami w poruszaniu się, z niepełnosprawnością wzroku lub słuchu. Do opisu dołączcie zdjęcia. Przykład **opisu dostępności**.

Krok 6. Zasady funkcjonowania miejsca


Regulamin miejsca stwórzcie razem z jego użytkownikami – dzięki temu będzie bardziej rozumiały i chętniej przestrzegany. Podczas otwartego spotkania przedstawcie wstępną propozycję i omówcie ją z obecnymi. Być może zgłoszą własne pomysły lub potrzeby zmian.

Wersję roboczą regulaminu opublikujcie na profilu miejsca na Facebooku i stronie internetowej – dajcie czas na zgłaszanie uwag drogą elektroniczną.

W regulaminie powinny się znaleźć informacje:

- kto i kiedy korzysta z przestrzeni,
- o co trzeba dbać i kto ma dbać,
- czy korzystanie wiąże się z jakimiś opłatami,
- kto odpowiada za dzieci.

Przykład regulaminu: [Miejsce Aktywności Lokalnej w Lublinie](#) i informacji o dostępności: [Miejsce Aktywności Lokalnej w Lublinie](#).

Uwaga:  jeśli z miejsca będą korzystały osoby niepełnoletnie, musicie mieć standardy ochrony małoletnich. Więcej: „[Jak stworzyć Standardy Ochrony Dzieci w organizacji społecznej?](#)”

Krok 7. Działania programowe

Miejsce wspólne żyje dzięki ludziom i temu, co się w nim dzieje. Spotkania, warsztaty i wydarzenia powinny być odpowiedzią na potrzeby zgłoszone przez mieszkańców, odbiorców, społeczność lokalną.

Kilka podpowiedzi:

- zacznijcie od aktywności dostępnych dla szerokiego grona odbiorców, o niskim progu wejścia, sprzyjających integracji. Świetnie sprawdzają się inicjatywy **wokół wspólnego jedzenia**, np. sąsiedzkie kolacje,
- dobrą zachętą są **warsztaty rękodzielnicze** – przyciągają różne osoby i ułatwiają pierwsze zaangażowanie,
- podkreślajcie, że **każdy może wnieść coś od siebie** – podzielić się umiejętnościami, poprowadzić spotkanie czy warsztaty. Chętnych pokazujcie w mediach społecznościowych – to zmotywuje inne osoby,
- zaplanujcie także **czas bez programu** – momenty, kiedy można po prostu wpaść, posiedzieć i pobyć razem bez konkretnego celu. Jeśli macie jedno pomieszczenie, może to być trudniejsze, ale nawet wtedy warto nie zapełniać grafiku w 100%.

Krok 8. Promocja

Równie ważne jak działanie jest informowanie o tym, co dzieje się w miejscu wspólnym, i zapraszanie nowych osób.

Wybierzcie te kanały komunikacji, z których faktycznie korzystają odbiorcy miejsca. Facebook, Instagram czy lokalne grupy sąsiedzkie? Niezależnie od mediów społecznościowych zadбайcie o stworzenie wizytówki miejsca w internecie i oznaczenie go w **Google Maps**, co ułatwi identyfikowanie jego lokalizacji.

Komunikację rozpocznijcie **już na etapie powstawania miejsca**, np. relacji ze wspólnego urządzania go, rozmów o pomysłach na działania. Na początku nie musicie zakładać osobnego profilu miejsca w mediach społecznościowych – możecie publikować treści na kontach organizacji lub grup inicjatywnych.

O czym mówić w mediach społecznościowych?

- o bieżących działaniach – zapowiedzi wydarzeń, warsztatów i spotkań,
- o ludziach tworzących miejsce – wolontariuszach, animatorach, sąsiadach,
- o powstawaniu i rozwoju przestrzeni – relacje z remontów, pomysły na zmiany,
- o efektach działań – zdjęcia, relacje i podsumowania wydarzeń,
- jak dołączyć, coś zaproponować lub pomóc w prowadzeniu miejsca.

Jak budować relacje w mediach społecznościowych:

- pytajcie i zapraszajcie do rozmowy, np. o pomysłach na działania,
- odpowiadajcie na komentarze i wiadomości – nawet krótkie reakcje to dowód uważności,
- pokazujcie codzienność miejsca – nie tylko duże wydarzenia,
- doceniajcie zaangażowanie – dziękujcie partnerom, wolontariuszom i uczestnikom,

- zachęcajcie do współtworzenia miejsca – pokazujcie, że jest otwarte na pomysły i że każdy może być jego częścią.

Krok 9. Ewaluacja i rozwój

Dobre miejsce wspólne nigdy nie jest skończone. Regularne zbieranie opinii i pomysłów użytkowników pozwala je rozwijać:

- **na bieżąco wsłuchujcie się** w potrzeby. Czasem drobne zmiany – przestawienie mebli, powieszenie informacji na drzwiach czy zmiana godziny wydarzenia – przynoszą znaczącą poprawę,
- przynajmniej **raz w roku róbcie ewaluację**. Zorganizujcie spotkanie z użytkownikami miejsca – porozmawiajcie, co się w nim sprawdza, a co warto zmienić. Możecie też zrobić anonimową ankietę – dostępną przez określony czas zarówno na miejscu, jak i online.

Oprac.: Joanna Ciesielka, Aleksandra Iwańska-Figura, koordynatorki akcji Masz Głos z Fundacji Teatrikon

2026